

זמני הדלקת הנרות ויציאת השבת:

ירושלים - 19:08 | 20:25

תל אביב - 19:23 | 20:28

חיפה - 19:16 | 20:29

מגדל - 19:08 | 20:01

באר שבע - 19:23 | 20:25

טועמיה - חיים

לחיות עם הזמן בשבת קודש

ערב ש"ק נשא תשפ"ה
הרב מרדכי אלון שליט"א

נכתב ונערך משמיעה ע"י תלמידים - לא מוגה

נשיאות ראש בחג השבועות

"זמן מתן תורה!" האמת היא שהתורה שאנחנו לומדים עד היום היא זו שקיבלנו ביום הכיפורים (לוחות ראשונים כזכור נשבר).

מתן תורה או מתן תורתנו?

יש ביטוי עמוק אצל אדמו"ר הזקן. הוא שואל מה ההבדל בין "זמן מתן תורתנו" לבין יום הכיפורים, שלו קוראת המשנה "זמן מתן תורה"? הגמרא בתענית אומרת -

"צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו". ביום חתונתו זה מתן תורה וביום שמחת לבו זה בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו. (תענית כ"ו.)

ורש"י מברר שם -

זה מתן תורה. יום הכפורים שניתנו בו לוחות האחרונות.

בתרגום לעברית שלנו - מה שקרה בחג השבועות הוא שהתורה הפכה לתורתנו, שלנו. העברת בעלות. מעבשיו התורה רשומה על שמנו בטאבו - "זכרו תורת משה עבדי". ההוכחה שיש לנו בעלות על התורה היא חטא העגל, ולמרות החטא היא לא פגה אלא נשארה שלנו אינסופית ונצחית. החיבור הזה אל התורה עושה אותנו "נשא את ראש" - אנחנו מתעלים למעלה למעלה והחלק אלוהי ממעל שלנו הופך להיות מצאות. גם הירידות, החטאים והנפילות, כל מה שהשטן מנסה לקטרג עלינו, כל הניסיונות האלה באמצע, רק מעידים על הבעלות הזו, וברגע שנירגע ונשמח באופן נגלה ולא רק בתור רעיון של בחירה - נוכל להבין ולהפנים את זה.

חג השבועות הוא חג הבחירה בישראל. זה החג בו אנחנו נעשים לאינסוף בעצמנו. הבחירה היא כזו שאיננה יכולה להיות מופרת בשום פנים ואופן, עד שגם חטא העגל אינו מפר אותה, וזה מה שמגלה שהתורה היא "תורת משה", והוא שמגלה לקב"ה ולנו ששום דבר אינו יכול להפר אותה. ובסוף מאה ועשרים הימים הללו, שהחלו בחג השבועות, "זמן מתן תורתנו", מגיע "זמן מתן תורה" - זו שבאה אלינו עם הפסוקים, המילים, ההלכות תורה שבעל פה וכו', ויורדת אלינו בכלים שלנו. אבל הבעלות על התורה כאמור נוצרה כבר בחג השבועות.

נשא - גזע הנשימה שבמח

אני מבקש להיכנס לפרשת נשא כפי שלמדנו גם את הפרשיות הקודמות, בהר-בחוקותי ובמדבר, דהיינו בהקשר של סביב חג השבועות. בדרך כלל השבת שאחרי מתן תורה היא פרשת נשא והרבי מליובאוויטש זיע"א אומר שזה אכן הביטוי של מה שהתרחש בנו בהר סיני, זו המעלה שאליה זוכה להגיע אליה האדם מתוך קבלת ולימוד התורה - "נשא". נשא זה גם להרים את הראש ולהינשא למעלה, אבל בעומק זה לרומם את המוח, ונסביר; גזע הנשימה שבמח הוא מקור כל כוחות האדם ומשם חיותו, וגם כשהלב מפסיק, לא עליו, לתפקד עדיין יש את גזע הנשימה שבמח. אמנם בעולם הזה גם למוח יש סוף ואילו "נשא את ראש" בעומק הוא לשאת את המוחין ולהתרומם ולהתעלות אל למעלה מגדרי המציאות, כפי שהמוחין זה למעלה מהגוף, כך ה-"נשא" זה עוד ועוד למעלה, ואולי באמת זה מה שמתרחש מכח מעמד הר סיני וחג השבועות - לא סתם על כך שלמדתי תורה וקיימתי מצווה ספציפית, אלא עצם ההגעה לרוממות אמיתית, להבנה שהאינסוף חדר את הסוף. ה' ירד על הר סיני, משה עלה אל הא-להים, נבחרנו לעם. כבר הזכרנו את המגן אברהם שאומר שכאשר אנו אומרים בתפילה "ובנו בחרת מכל עם ולשון" יש לכוון על מעמד הר סיני. בחג השבועות הנשמה של היהודי שהיא חלק אלוהי ממעל ממש קיבלה את התורה שהיא הקשר בינה לבין הקב"ה, ובכלים האלה היא יכולה ללכת ולנשא את הראש. אמנם כדי להגיע לכך, נתחיל את לימודנו בחג השבועות, שעדיין לא באמת יצאנו ממנו.

לכל חג יש כמה ימים בהם אפשר להיכנס וללמוד על מהותו. פסח, סוכות - יש חוה"מ בו אפשר לעכל ולהעמיק על החג. לעומת זאת חג השבועות הוא יום אחד בלבד, וזה מחייב הבנה. אני מבקש לטעון שלפסח ולסוכות יש שבעה ימי עיכול ואילו לחג השבועות יש מאה ועשרים ימי עיכול. מחג השבועות מתחילים ארבעים יום שנגמרים באקורד צורם מאד - י"ז בתמוז, בו נשברו הלוחות וחטאנו בעגל, לאחר מכן ארבעים יום נוספים של תפילות ותחנונים, ולאחריהם ארבעים יום נוספים בהם ייקרא משה ע"י הקב"ה לעלות באל ההר בחשאי, וביום הכיפורים נקבל את התורה שגם הוא נקרא ע"י חז"ל

בשבועות, נפסק להלכה כי "בדבר זה עשו בית הלל כדבריהם (של בית שמאי)" והרבה מישראל נהגו כמותן להקריבם לאחר יום טוב" (ש"ע הרב), כלומר למרות שההלכה נפסקה בבית הלל, רבים מישראל ואף בית הלל עצמם נהגו בבית שמאי, ועיקר החידוש הוא בחג השבועות (כי ביתר החגים זה עדיין חוה"מ שהוא חלק מהחג), ולכן נקרא יום האסרו חג הזה בשם "יום טובח". יוצא מזה דבר מרתק - לדעת בית שמאי, שהפכה למנהגם של רבים מישראל, את עולת הראיה של חג השבועות אני מביא ומקריב בכלל אחרי חג השבועות. בפסח והסוכות - ימי חול המועד הם עדיין חלק מהחג, אבל בשבועות - אנחנו כבר ביום חול רגיל! דווקא בשבועות היינו מצפים שבית שמאי יודו לבית הלל או שלכל הפחות לא יתפשט המנהג הזה לכלל ישראל, אבל זה מה שקרה בפועל. מה הרעיון?

מבחינה הגיונית, לוגית - עולת ראיה היא חובת החג, כשאני עולה לרגל אני חייב להביא איתי את הקרבן הזה כדי לא לראות את פני ה' ריקם, אז איך יכול להיות שאסרו עלי להביא את עולת הראיה בחג ואמרו לי להביא אותה יום אחרי כן - והיום זה הפך ל-"יום טובח", שבעז"ה כשיבנה המקדש מחדש ב"ב נראה כולנו שאכן יום הטביחה הגדול איננו בחג עצמו אלא למחרת, באסרו חג?

הר סיני או פיצה באילת?

יש כאן דבר עמוק ומופלא. עלינו להבין את ההבדל המהותי בין חג השבועות לפסח וסוכות - שהוא "למעלה מהתחלוקת". ננסה לרדת לרמות הבסיסיות ופשוטות ביותר שכולנו מכירים ונבין את זה באופן מובהק. שמות החגים האחרים נקבעו על שם מה שאירע בחג עצמו - חנוכה - על שם החניה בכ"ה בכסלו, פסח - כי בט"ו בניסן הקב"ה פסח וכן הלאה, ואילו שמות חג השבועות המוכרים לנו הם על אירועים שהתרחשו לפני החג או לאחריו; "חג השבועות", על שם שבעת השבועות בהם ספרנו לעומר - ושהסתיימו ביום שלפני החג, "חג הביכורים" על שם הביכורים שיתחילו להביא רק אחרי החג. נעזב את זה שאין לחג הזה בכלל שם עצמאי, השמות שיש לו מתארים את האחרי ואת הלפני. האם היום עצמו לא יכול להיות מתואר?!

אנחנו צריכים להיכנס לענייניו של חג השבועות, וזה עדיין לא מאוחר. זה היופי שבו - יש לנו מאה ועשרים יום לכך. תגידו, קבר רחל אומר לנו משהו? הכותל? מערת המכפלה? - ברור שכן. אבל האם "ג'בל מוסא" או סנטה קטרינה אומר לנו משהו? הרי היה שם, על הר סיני, האירוע הגדול והמכונן ביותר בהיסטוריה האנושית! איך יתכן שעם ישראל חזר להר סיני, הקשישים בינינו אולי עוד זוכרים את השיר "לא אגדה רעי ולא חלום עובר, הנה מול הר סיני, הנה הנה הסנה בוער"², וכאשר הגענו לשם, החבר'ה שיצאו לטייל שם בחצי האי סיני - לא שמענו על יותר מדי אנשים שהלכו לשם לומר כמה קפיטלך

אדמו"ר הזקן מברך ב'תורה אור' למה חג השבועות אורך יום אחד בלבד בניגוד לחג הפסח והסוכות שהם שבעה ימים, ואומר דבר עמוק - פסח וסוכות קשורים עם שבע המידות, כמו הבריאה. כל יום בבריאה מבטא את הספירה שלו, המידה שלו. לכן הרעיון של יציאת מצרים, שה' פסח על בתי בני ישראל "בנגפו את מצרים ואותנו הציל", משתלשל בזמן של שבעה ימים, כמו כל דבר בעולם.¹ וכך גם סוכות. לעומת זאת חג השבועות שהוא זמן קבלת תורה "הוא בחינת יחידה שלמעלה מהתחלוקת שבע מידות ולכן משתלשל בזמן באופן של יום אחד". זה דבר עמוק וגדול מאד וננסה יחד להבין אותו. מה שהוא רק יום אחד זה מפני שהוא הנקודה עצמה שאיננה מתפרטת ומתחלקת. זה למעלה מהתחלוקת - זה אחדות בשלמותה, זו המהות. האמירה הזו תסביר לנו את כל ענייני חג השבועות אבל נתחיל דווקא מהימים שלנו, שאחרי חג השבועות.

עולת ראיה כבית שמאי

הימים בהם אנו נמצאים נקראים "שבעת ימי התשלומים", ימים בהם ממשיכים להקריב את קרבנות הנדבה והחגיגה שהביאו איתם עולי הרגלים (ואין הכוונה לעולת הראיה שמוצאת כדי ש-"ולא יראו פני ריקם", וכל אחד מביא אותה, ועליה נדבר בהמשך). מותר לשחוט קרבן חגיגה ביום טוב לצורך אכילה אך לא היה די זמן להקריב את כולם, ולכן השלימו את ההקרבה שלהם בימים שאחרי החג (וכפי שבפסח והסוכות המשיכו להקריב את הקרבנות הללו בחול המועד). בימים הללו, הגם שהם ימי חול, היתה בהם חגיגה גדולה בירושלים ובבית המקדש - כל הקרבנות המשיכו והיו מוקרבים במשך שבעת הימים הללו. זו אגב הסיבה שבימינו אנחנו לא אומרים תחנון בימים הללו עד וכולל י"ב בסיון.

עכשיו נדבר על אסרו חג של שבועות, ועל ענין הלכתי בו. אמרנו שיש חובה על כל עולה רגל להביא איתו קרבן "עולת ראיה", ועולה זו איננה נאכלת אלא עולה כליל לה'. יש מחלוקת בין בית שמאי לבית הלל אם מקריבים ביום טוב את עולת הראיה הזו או מיד לאחריו. ממה נובעת המחלוקת? בית שמאי טוענים שכיוון שאסור לשחוט ביו"ט שלא על מנת לאכול וכן אסור להשתמש באש ביו"ט אלא רק לצורך אכילה הרי שמכיון שאין בעולת הראיה שום צורך אוכל נפש - אין להקריב אותה ביום טוב ולא מחללים עליה את היום. בשביל זה יש את ימי התשלומים של חול המועד (בפסח וסוכות). לעומת זאת בית הלל טוענים שהבאת והקרבת קרן הראיה ביו"ט אינו קשור לשחיטה לצורך אכילה אלא זה חלק מקרבנות היום, כמו תמיד של שחר, של בין הערביים ומוסף - כך עולת ראיה תדחה את החג והגם שהיא קרבן יחיד.

לפי זה יוצא שבחג השבועות, לפי בית שמאי, עולות הראיה של החג יוקרבו רק אחרי החג, ביום חול! והמעניין הוא שאע"פ שלפי בית הלל יהיה מותר להקריב את עולות הראיה

² מתוך השיר "מול הר סיני". מילים עלי מוהר, לחן משה וילנסקי.

¹ כך אורכו של השבוע הוא שבעה ימים, ספירת העומר היא שבע כפול שבע וכן שמיטה וכן יובל ועוד.

טבוח צריך להיות בז' בסיון ולא בחג השבועות, ושעם ישראל פתאום נוהג כמו בית שמאי במקרה הזה, לא כי זו ההלכה אלא כי ככה הם נוהגים, וזה כדי לומר לנו שמהותו של חג השבועות הוא היכולת להביא את עולת הראיה ביום חול ולגלות שיום החול הוא איננו חול. אין חול. נגמר החול. במעמד הר סיני החול הסתיים, הקב"ה חדר את המציאות ועם ישראל הפך להיות הבעלים על האינסוף. מהרגע הזה ואילך - זה למעלה מהזמן ולמעלה מהמקום, ולכן בכוונה קובעים את יום עולת הראיה של חג השבועות לא ב-ו' בסיון. אנחנו היום נמצאים ללא מקדש ולכן פחות מרגישים את זה (אלא רק שלא אומרים תחנון והתפילה מסתיימת קצת מוקדם יותר) אבל המשמעות שלכל חג יש שבעת ימי תשלומים היא שבסתם יום חול מקריבים קרבנות חגיגה. בפסח ובסוכות מקריבים את זה בחוה"מ כי גם הוא חלק מפסח אבל לכאורה מה ל-ט' בסיון ולחג השבועות? זה נפלא; חג השבועות הוא היום הראשון של ארבעים הימים שבסופם נינוה עתידה ליהיפך. חג השבועות הוא היום הראשון בארבעים הימים שבסופם יש את "שבירת הלוחות" - וזה כוחו של חג השבועות. נבחרנו וזה בלתי ניתן להמרה! "ישראל וקודשא בריך הוא חד" - כפי שאי אפשר חלילה חלילה להחליף את הקב"ה, כך אי אפשר להחליף את ישראל.

העברת בעלות

זו אחת הסיבות שבגללו נקבע לקרוא את מגילת רות בחג השבועות - כי רות באה לגלות לנעמי, לבועז ולכלונו, שאם נבין או לא, הרי ש-"אל אשר תלכי אלך... עמך עמי וא-להיך א-להי" (רות א', ט"ז). השאלות אם יש עוד ילדים במעיי, אם זה הגיוני, אם "הלהן תשברנה... הלהן תעגנה" (שם י"ג) - אלו שאלות שמטרידות כנראה את הגואל, את טוב, אם זה ישחית את נחלתי או מה יגידו בבית הכנסת וכו', ואילו רות באה לגלות את האינסוף. רות הולכת יחד עם נעמי אל הכלום, אל ה-"ותהם כל העיר עליהן" (שם י"ט). זה כל כך לא הגיוני - לאן את הולכת? את הולכת לבית לחם שנעמי, ששרדה מהמשפחה הענקית הזו, עזבה, ושם בבית לחם רואים אותה כבוגדת או לכל הפחות כאשתו של הבוגד. הרי הם היו מנהיגי ישראל, גדולי העולם. אלימלך היה בנו של נחשון בן עמינדב, זה שיצאנו איתו ממצרים. זה לא יאמן. רות באה להודיע - 'חבר'ה, הכיליון הזה הוא העדות שאתם העם הנבחר. אתם נבהלים מהרשעים והגויים האלה שמהנדסים לכם את התודעה כבר אלפיים שנה ואומרים שאם חטאתם אז אתם כופרים והקב"ה כבר לא בוחר בכם יותר, ואילו ההוכחה שאנחנו נבחרים היא חג השבועות, בסוף זה יביא ליום הכיפורים'. כן, זה יעבור דרך חטא העגל, יעבור ירדות, זה יגיע לתשעה באב וחטא המרגלים, מאה ועשרים יום. כולנו סופרים שבעה שבועות בין פסח לשבועות אבל אחרי החג אף אחד לא שם לב למאה ועשרים הימים המופלאים הללו. זה מהלך אחד ארוך עד אלול ועד יום הכיפורים. זה מהלך של העברת הבעלות שבין זמן מתן תורתנו ליום חתונתו - יום מתן תורה.

תהילים או להתפלל. לא נעים לומר אבל מספרים שדווקא לנוצרים יש שם כנסיה ומזר... ב'מצעד המקומות הקדושים' הר סיני לא נמצא אפילו ב'פינה לשיפוטכם'. כל בן תורה שיציעו לו לנסוע למערת המכפלה ישר יצטרף לנסיעה, אבל אם כשתהיה באילת יציעו לך לאכול פיצה או ללכת להר סיני - הרוב המוחלט יבחר בפיצה...

אז נכון שאנחנו יודעים שאחרי המעמד שהיה שם ההר חזר לרגילותו, אבל בכל זאת - שום דבר?! שום ענין אין במקום הזה?! זה פלא גדול.

כל דבר גדול בנוי בעצם על כמה מוטיבים. המקום, הזמן והנפש, כלומר האנשים. בואו נדבר על הזמן של חג השבועות - אין לו זמן. הוא יום אחד, אין לו תאריך - יש מחלוקת לגבי היום המדויק שבו התרחש המעמד שם ו' או ז' בסיון, אנחנו אומרים "זמן מתן תורתנו" ויכול להיות שזה בכלל רק ערב זמן מתן תורתנו - צריך להקים ועדת חקירה על זה! "זמן חרותנו" זה מדויק. אנחנו יודעים את השעה ואת הדקה שבה פסח הקב"ה במצרים, אז איך יכול להיות שבחג מתן תורה אנחנו בכלל לא סגורים על הזמן? - לא נשמע כדבר הזה בבית ספרנו!

רבן גמליאל גזר על רבי יהושע לבוא אליו במקלו ובפונדתו ביום הכיפורים שחל להיות בשבת לפי חשבוננו כדי להראות מהו בדיוק הזמן שבית דין קובע. דקה מדויקת - זמן מתן תורתנו הוא מחלוקת?! התורה אומרת רק שבר"ח סיון הגענו למרגלות ההר ומשה עלה אל ההר אבל היא לא אומרת ו' סיון או זמן מדויק אחר!

אז לאירוע הזה אין זמן, המקום שבו הוא התרחש מוכר לכל אחד אבל אין לו שום חשיבות ועכשיו נגיע למוטיב השלישי, הנפש - אין לו לחג הזה שם, אין לו מצווה מיוחדת שמאפיינת אותו. ר' לוי יצחק מברדיטשב זיע"א אומר שהשם שנתנו לחג הזה, "עצרת", הוא כדי שידעו שהדבר היחיד שהוא מאופיין בו הוא שהוא עצרת, שלא עושים בו מלאכה. זהו. כדי שלא תחפש דברים אחרים - זה הדבר היחיד שלו - לא עושים בו מלאכה. אבל אין לו אפיון, אין לו הגדרה, אין זמן, אין מקום מובהק. כל מחלוקת הפרושים והצדוקים היתה על התאריך של החג הזה והנה בסוף הפרושים שקבעו שיש לו תאריך - ו' סיון - אומרים ש-"כן, יש תאריך לחג אבל לגבי זמן מתן תורה יש מחלוקת". ומי שיעיין טוב שם בגמרא (שבת פ"ט) יגלה שלמסקנת הגמרא מעמד הר סיני היה ב-ז' סיון. זה רציני?

ימין ושמאל אין כלל חול

התשובה לכלל זה היא התשובה שמביאה אותנו מחג השבועות ל-"נשא", שבו פתחנו את הכל. זו המהות של כל החיים.

חירות, יציאה ממצרים, סוכה, הניצחון על היוונים, תקיעת שופר - כל אלו הן נקודות בהרמוניה של הקשר שלנו עם הקב"ה. הן קובעות את לוח השנה, ואילו חג השבועות, מעמד הר סיני, הוא איננו עוד איבר באיברים, ולכן הוא לא ניתן לאיפיון או לציור, אלא הוא הכח שלנו להיות עם נבחר במהותנו, בעצמות, דהיינו - התורה בחרה, כך לפי בית שמאי, שיום

נשמטנו, והיה צריך להחיותנו בטל של תחיית המתים, אבל הבנו את הכיוון אליו אנחנו צריכים לשאוף, ומה היעד, הבנו שאנחנו עצמנו בחינת משה, תורת משה. האינסוף חוזר אותנו. בעלי התוספות שואלים שם -

תורה היכן היא. וא"ת וכי שטן לא היה יודע מתן תורה?

[שהרי הוא היה שם בתוך הפמליא של מלאכי השרת שהתווכחו עם משה] וי"ל דאמרינן במדרש 'לפניו ילך דבר' שטרדו הקב"ה למלאך המות בשעת מתן תורה, שלא יקטרטג לומר אומה שעתידיה לחטוא לסוף מ' יום בעגל אתה נותן להם התורה.

[כמו בשעת התקיעות בראש השנה, רק שבראש השנה זה נעשה עם השופר ואילו בשבועות זה בעצם זה שאנחנו אנחנו!] והוא שטן והוא מלאך המות כדאמרי' בפ"ק דב"ב (דף טז.)... (תוס' שם)

אנחנו תופסים את הנקודה כאן? כי אם השטן יכול היה לקטרטג הוא היה בא ואומר את הדבר הכי הגיוני - 'אלה הולכים לקבל את התורה? הרי בעוד ארבעים יום הם עתידים לחטוא ברגל!', ומה הפשט שאין לו רשות לקטרטג? והרי העובדות הן עובדות! - אלא בחג השבועות נקבע שהעובדות הן בעצם טשטוש של המציאות האמיתית. החטא הוא במקרה, הכל זה בנפילות לא רצוניות, אבל בעומק - העברת הבעלות התרחשה.

שאלנו למה אין לשבועות חול המועד, ועינינו במילותיו של אדמו"ר הזקן - "כי כל החגים הם קשורים עם ז' המידות ולכן נשתלשל עניין זה בשבעה ימים" - כמו הבריאה כמו ספירת העומר, כמו שמיטות - "אבל חג השבועות זמן הקבלה של התורה הוא בחינת יחידה [ולא נפש, רוח, נשמה או חיה] שלמעלה מהתחלקות שבע המידות ולכן משתלשל בזמן באופן של יום אחד". זה דבר מופלא.

אחרי שהבנו קצת את החידוש הגדול של יום טבוח, את ההבנה שיום טבוח הוא בעצם שעם ישראל נהגו ואמרו 'אנחנו בית שמאי' לעניין זה, כשיוצא שבאמת עולת ראייה קרבה בזמן שהוא איננו לפי התורה - כי זה מה שבאמת רוצה חג השבועות, רוצה מעמד הר סיני, נסיים בציטוט מהרבי מליובאוויטש זע"א. כתוב בכתבי האריז"ל שלעתיד לבוא תיפסק הלכה בבית שמאי, ומוסיף הרבי שבחג השבועות קיבלנו את כל התורה, נכלל בזה גם התורה שבעל פה, וגם את "פי תורה מאתי תצא ומשפטי לאור עמים ארְגִיע" (ישעיהו נ"א, ד'), גם את תורת המשיח, התורה שלעתיד לבוא - ולכן בחג השבועות פסקו בבית שמאי למרות שלא נפסק כך להלכה, עם ישראל נהג בבית שמאי ויום טבוח היה ביום ז' סיון ולא ב- ו' סיון.

הקזת דם בערב שבועות

ומשפט אחרון, מרתק מאד, שלא תמיד שמים לב אליו. יש גמרא במסכת שבת שעוסקת בנושא רפואי - הקזת דם. בימים קדומים ראו בהקזת הדם כגורם רפואי חשוב שמועיל לריפוי, הוצאת חומרים מזיקים מהגוף, הוצאת עודפי דם במקרים של לחץ דם וכו'. אמנם יש בהליך הזה גם סכנות ולכן מגיל מסוים מפסיקים לעשות את זה. ואז אומרת הגמרא שיש ימים

אם יום הכיפורים, 'יום מתן תורה' הוא יום החתונה אז למה את הכתובה ואת התנאים וכל המנהגים היפים אנחנו אומרים בשבועות? - כי בשבועות זה עצם הייחוד, עצם הזיווג. ישראל התייצבו בתחתית ההר והקב"ה הגיע אליהם כחתן היוצא לקראת כלה. החתונה עצמה עתידה להיות ביום הכיפורים - שם יהיו הצילומים, החיבוקים וכו'. התמונות מהאירוע של שבועות נשרפו, לא נשאר מהם אלא שברי לוחות בלבד, אבל אז הועברה הבעלות מהשמיים אל הארץ.

העובדות הן טשטוש המציאות

אחרי שמלאכי השרת נכנעו כאשר אחז משה רבנו בכיסא הכבוד וטען כנגדם 'מה לכם לחפש בתורה הזו?', ממשיכה הגמרא ומספרת שהשטן הגיע לפני הקב"ה וטען -

וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי: בְּשַׁעַה שֶׁיֵּרֵד מֹשֶׁה מִלְּפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בָּא שָׁטָן וְאָמַר לְפָנָיו: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תּוֹרָה הֵיכָן הִיא? אָמַר לוֹ: נִתְּתִיהָ לְאַרְץ. הֲלָךְ אֲצֵל אֶרֶץ, אָמַר לָהּ: תּוֹרָה הֵיכָן הִיא? אָמְרָה לוֹ: "אֱלֹהִים הִבִּין דְּרָכָהּ וְגו'". הֲלָךְ אֲצֵל יָם, וְאָמַר לוֹ: "אֵין עֲמָדִי". הֲלָךְ אֲצֵל תְּהוֹם, אָמַר לוֹ: "אֵין בֵּי". שֶׁנֶּאֱמַר: "תְּהוֹם אָמַר לֹא בִי הִיא וְיָם אָמַר אֵין עֲמָדִי", "אֲבָדוֹן וְמוֹת אָמְרוּ בְּאֲזִנֵּינוּ שְׁמַעֲנוּ שְׁמַעֲהָ". חֲזַר וְאָמַר לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חִיפְשֵׁתִי בְּכָל הָאָרֶץ וְלֹא מְצָאתִיהָ. אָמַר לוֹ: לָךְ אֲצֵל בֶּן עַמְרָם. הֲלָךְ אֲצֵל מֹשֶׁה אָמַר לוֹ: תּוֹרָה שֶׁנָּתַן לָךְ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵיכָן הִיא? אָמַר לוֹ: וְכִי מָה אֲנִי שֶׁנָּתַן לִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תּוֹרָה? אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: מֹשֶׁה, בְּדַאי אֲתָהּ? אָמַר לְפָנָיו: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חֲמוּדָה גְּנוּזָה יֵשׁ לָךְ שְׂאֵתָה מִשְׁתַּעֲשֵׂע בָּהּ בְּכָל יוֹם, אֲנִי אֲחֻזֵּק טוֹבָה לְעַצְמִי? אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: הוֹאִיל וּמֵיֶעֱטָת עֲצָמְךָ תִּקְרָא עַל שְׁמֶךָ, שֶׁנֶּאֱמַר: "זָכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי וְגו'". (שבת פ"ט.)

השמענו כאן את העברת הבעלות על התורה למשה? האם שמנו לב ש-מש"ה הוא אותיות הש"ם!?

מה שרצה השטן לומר כשהוא בא לקב"ה הוא - 'והרי עוד ארבעים יום הם עתידים לחטוא בעגל'. וכשהוא שואל איפה התורה אחרי שהיא ירדה לארץ הוא בעצם מנסה להראות שלא תיתכן יישות, מציאות, שיכולה לקבל את האינסוף ולהיות מוחדרת בה. "פי שמים כעשן נמלחו והארץ כפגד תבלה" (ישעיהו נ"א ו') והים גם הוא "עד פה תבוא" (ע"פ איוב ל"ח, י"א) ואין מציאות שיכולה להכיל את זה, ואז אומר לו הקב"ה - 'אתה הלכת לכל מיני ישויות עצמיות, לא הלכת למי שביטל את עצמו באופן מוחלט וטוטאלי, לא הלכת למקום שבאמת יכול לגלות את הכוונה שבשבילה בראתי את העולם! כל התאוה שלי שתהיה לי דירה בתחתונים יכולה לבוא רק בבן עמרם, במשה!'. ואז אומר לו משה - 'אני? זה בכלל לא אני, זה הכל הקב"ה!'. והוא צודק - כי מפני שהוא בטל אליו לגמרי אז משה הוא הקב"ה והקב"ה הוא משה. "איש האלוקים".

מה שקרה במעמד הר סיני היה שכל העם ראו את הקולות. לשניה אחת במדרגת משה אך לא עמדנו בזה ומתנו, פרחו

לו היה מקום בהר סיני שאליו היינו עולים לרגל מעין מה שאנחנו עושים בקבר רחל או בכותל, לא היינו מבינים שהר סיני הוא בלב ובמוח של כל אחד מאיתנו, והיינו רוצים ללכת למקום ההוא. אילו היה זמן, לא היינו מבינים שכל רגע ורגע הוא בעצם "ובנו בחרת מכל עם ולשון".

שבועות - בחינת 'יחידה'

תשאלו כל ילד, כשאומרים בתפילה "הוצאתנו ממצרים" - מה והתאריך, הוא ישר יענה שהכוונה היא לט"ו בניסן, ואם תטענו שהלא כתוב "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים?", הוא יענה לכם שזה ווארט יפה אבל יש תאריך מדויק. לעומת זאת, אם תשאלו ילד באיזה יום "בנו בחרת מכל עם ולשון"? הוא יגיד שזה בכל יום ויום, לכן בא המגן אברהם ואומר - 'לא, לא, לא - תכוון דווקא לחג השבועות'.

ולמה הצדוקים כל כך התווכחו על הנקודה הזו? - הרמב"ם אומר שכל הנצרות באה ויצאה מהצדוקים, והם לא היו מסוגלים לשאת את הרעיון שיש בחירה מוחלטת בעם ישראל ומזה הם פיתחו את כל רעיון הכפירה והחטא ושאפשר להחליף אותם חלילה ושהשטן בקטרוגו יכול לפעול. זו סיבת היוכוח שלהם, הסיבה למה דווקא חג השבועות 'שיגע' אותם יותר מכל חג אחר. מי שיודע להעמיק - זהו תוכן הבחירה של הקב"ה בנו.

חג השבועות נקרא "שבועות" על שם ערב החג, ו-"ביכורים" על שם מוצאי החג, ואילו החג עצמו הוא בחינת יחידה, למעלה מהתחלוקות. הנקודה שבה מועברת הבעלות מהקב"ה אלינו, והקב"ה אומר לשטן - 'פיספסת. התורה עברה למשה ומעתה היא נקראת על שמו' - "תורת משה עבדי".

זוהי הכניסה לשבת נשא - "נשא את ראש". החלק א-לוה ממעל, המוחין, גזע הנשימה, עד אינסוף.

רק לאחרונה שמתי לב ששתי פרשיות בלבד פותחות ונקראות בשורש לשאת. "נשא" ו-"כי תשא" שמתארת את חטא העגל. אויבינו ימ"ש טוענים שאנחנו לא יכולים כבר לשאת את הראש כי החליפו אותנו? לכן חטא העגל ומוצאי שבועות אלו שתי הפרשיות של נשיאת הראש. שנזכה לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות.

מסוימים בשנה שבהם לא מקיזים דם "מפני הסכנה". באיזה יום לא מקיזים בו דם מפני הסכנה? -

מעלי יומא דעצרתא סכנתא, וגזרו רבנן אכולהו מעלי יומא טבא משום יומא טבא דעצרת, דנפיק ביה זיקא ושמייה טבוח דאי לא קבלו ישראל תורה הוה טבח להו לבשרייהו ולדמייהו... (שבת קב"ט:)

בערב חג השבועות לא מקיזים דם כי יש בו סכנה ואגב זה קבעו כך גם בערבי שאר ימים טובים, פסח וסוכות. ומה הסיבה? בערב חג השבועות יוצאת רוח ששמה 'טבח', ואם לא היינו מקבלים עלינו את התורה היתה באה אותה רוח וטובחת בנו ח"ו. אנחנו זוכרים את המדרש המפורסם -

...דאמר ריש לקיש מאי דכתיב (בראשית א, לא) 'זיהי ערב ויהי בקר יום השישי' ה' יתירה למה לי? מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו. (שבת פ"ח.)

אז בערב יום חג השבועות השטן עומד ומאיים. ומה הוא אומר? - "אני אטבח אותם". שואל שם המהרש"א - אם כך, היום הזה היה צריך להיקרא "יום הטבח" ולא "יום טבח", כי זה היום המסוכן של השטן, והוא עונה - השטן הזה הוא היצר הרע, והוא מלאך המוות, והוא בא לטבח את ישראל אם הם לא יקבלו את התורה, אבל כיון שקיבלו עליהם את התורה וכבשו את יצורם, אז "אדרבה זבחו ישראל את היצר הרע" (ע"פ מהרש"א שם). מה שקרה בחג השבועות הוא שהעברת הבעלות באה ואמרה שאין לשטן כח לקטרג כי בעצם בחג הזה התגלה שישאל וקודשא בריך הוא חד. באין סוף יש יצר הרע? וודאי שלא, אז עכשיו זה האינסוף, ישראל. נכון, באופן טכני, צריך לחכות עוד מאה ועשרים יום עד יום הכיפורים, כמו מאה ועשרים ימי חיי אדם - עד שזה יתגלה ברגע האמיתי, שיבוא משיח ויתגלה ש"מלאה הארץ דעה את ה'". יוצא מפה דבר מדהים - ערב חג השבועות הוא היום שהשטן נמצא בשיא כוחו, זה יומא דסכנתא, יום טיבוח, והשטן עומד אומר - 'אני אטבח אותם, את בשרם ואת דמם', איזה ביטוי קשה, ולמה? - כי בעוד ארבעים יום הם יחטאו בעגל, ומה שקרה אחרי זה בחג השבועות הוא שעם ישראל אמר "נעשה ונשמע". שלש הכנות היו למעמד הר סיני - אחדות, טהרה וקבלת עול של "נעשה ונשמע", ובכך הם זבחו את היצר הרע ולשטן לא היה כח יותר לקטרג בחג השבועות. במהות - מה שפועל בחג השבועות בא לידי מימוש אחרי החג, וכך את עולת הראיה של החג מביאים רק ביום שלמחרת. "ונהגו ישראל בבית שמאי".

השיעור מוקדש
לזכרת עם ישראל, להנצחת ושמירת חיילי צה"ל, לחשבת החטופים מחוץ
ובשולם, לחשבת כל חטופים לקברי ישראל, לשלום כל חיותמים והאלמנות,
לע"נ כל חקי' חטופים על קידוש ח' באירועי המלחמה
ולע"נ יידינו בנימין בן שושנה ז"ל
ולהבייל
לרפואת כל הפצועים וחטופים ובחוסם
עמרם בן אייזח חיזה, פאני פרוחה בת אסתר, חודיה בת אורית, יוסף בן
מסעודה רצין
וליווג הגון ליעל רחל בת אריאל אסתר תחי'
לחקירת שיעורים ניתן לפנות בחודשת וואטסאפ לעמנואל - 054-7500516